

PISA I L'ENRENOU MEDIÀTIC (1)

QUÈ EXPRESSEN ELS RESULTATS?

**Pilar Benejam, Pere Alzina,
Anselm Barber i Nel Martí**
GRUP DE RECERCA EN EDUCACI3

Les avaluacions PISA (*Programme for International Student Assessment*), proves de l'OCDE per mesurar la capacitat dels alumnes de 15 anys d'usar els seus coneixements i habilitats de lectura, matemàtiques i ciències per fer front als reptes de la vida real, no solen publicar-se sense generar polèmiques. Els resultats del 2022 han aixecat una gran polseguera i milers d'articles periodístics, científics i divulgatius arreu del món. Els mals resultats han impactat en determinats països i, especialment, en determinades comunitats autònomes (com la nostra i, en concret a Menorca). Els resultats són evidents. Les interpretacions necessàries són més complexes.

❖ **Què avalua PISA?** Avalua habilitats de lectura, matemàtiques i ciències des de perspectives més o manco globals inserides en contextos pràctics. Punt. No avalua si eduquen persones amb capacitats argumentatives; no avalua les capacitats de treball en equip; no avalua les capacitats transformadores de tot allò que no ens satisfà. No avalua ni la compassió ni l'empatia. No avalua si som capaços d'establir relacions constructives. No avalua les capacitats de superar obstacles; no avalua les capacitats i habilitats de viure en la pobresa; de pensar, cada matí, què farem, com ens en sortirem d'aquí a final de mes. I ens agradi o no, més d'una tercera part de la població d'aquest país es troba en aquestes situacions. Malauradament, tampoc en sortiríem massa bé si s'avaluessin aquestes habilitats «vitals», de supervivència. Tanmateix no s'ensenyen.

❖ **Què esperàvem? Bons resultats?** Hi ha incerteses però no miracles. Després del brutal impacte de la pandèmia, del genocidi econòmic i social de la crisi del 2008 amb l'increment continuat de la desigualtat i el major índex de pobresa infantil de tota la Unió Europea (devers un 30 per cent de menors en situació de vulnerabilitat) els resultats havien de millorar? Quina ingenuïtat. O quin desconeixement de la realitat! O quina mala intenció? Els



“**PISA avalua habilitats de lectura, matemàtiques i ciències des de perspectives globals inserides en contextos pràctics. Punt**”

“**Són hores d'altres vies: acció directa als centres educatius: atenció i suport als fillets més necessitats; esforç i implicació personal**”

resultats no són bons, però no són catastròfics si sabem analitzar la realitat. Podríem considerar que alguns punts per davall de la mitjana de la UE signifiquen un èxit. Per millorar s'han de fer molts esforços. I aquests, brillen per la seva absència.

Gràcies a molts mestres compromesos, a moltes famílies conscients i a milers de fillets i filletes que ens van donar un gran exemple, durant la pandèmia, de voluntat, de valentia i d'il·lusió, posats al davant d'enginyers tecnològics de tota mena per seguir endavant, els resultats són bons. No òptims. Però ni de prop dolents. Amb molts problemes. Davant dures realitats humanes. Davant molt patiment. Per millorar hem d'invertir molt més (i no només diners), començant per les institucions fins

arribar a tota la societat. L'educació no és una despesa. És un capital. Humà. El millor capital que podem gestionar: construir benestar i coneixement universal.

❖ **Realitats.** El nivell socioeconòmic de les famílies és determinant arreu del món. Aquí també. L'augment de la pobresa i de les desigualtats no fa més que afeblir el teixit social. 30 per cent de pobresa infantil. 30 per cent d'abandonament escolar. Creixent segregació escolar (escoles de rics, escoles de pobres). Les Illes, una comunitat rica plena de gent pobra; un de cada tres alumnes és estranger; augment del 90 per cent de necessitats educatives; augment dels centres privats d'elit; tots els municipis de Menorca per davall de la mitjana en renda bruta de les Illes. Reduir les desigualtats és el punt de partida per millorar l'educació. No hi ha excel·lència sense equitat. ¿Us heu demanat mai quina «motivació» pot tenir un fillet que ha passat fred i gana a ca seva per resoldre un problema de PISA que li demana sobre l'impacte mediambiental de teixits ultramoderns capaços d'autoregular-se en funció de la temperatura exterior?

El pacte social i educatiu és impossible. Ho vam intentar. Hi vam dedicar molts esforços. Molta il·lusió. Molt coneixement. Ho vam orientar de moltes maneres diferents. Molts no ho van voler entendre. Quan parlàvem de pacte parlàvem de Pacte social i educatiu. Començant a caminar, vam perdre allò social i a mitjan camí, van oblidar-se d'allò educatiu. Ens van enganyar. Oblidem-ho. Sense cap rancúnia.

Són hores d'altres vies: acció directa als centres educatius: atenció i suport als fillets més necessitats; esforç i implicació personal. Tutories de suport. Rebuig a omplir paperassa. Cap país millora la seva educació amb una bona llei (i ni en parlem de lleis no consensuades). Prou d'acrònims (PEC, RRI, NPI). Manco reunions i més atenció individualitzada. No només a uns. A tots. Aquell que va bé i no diu res també té sentiments, il·lusions, idees. Escoltem-les i aprenem. De tots i cadascun. Humilment.

EL RAYO VERDE

EL APAGÓN

Amaya Michelena
Periodista



Hace unos días sufrimos un apagón en casa a la hora de la cena. El problema tardó en solucionarse y nos hizo darnos cuenta de hasta qué punto dependemos de la electricidad casi hasta para respirar. Por fortuna, este año el invierno es veraniego y no hacía falta usar la calefacción. Los jóvenes se habían reunido para ver la gala de Operación Triunfo y pretendían hornear unas pizzas. El plan, claro, se esfumó. Adiós a la tele, al wifi y al horno. Yo pensaba ver un par de capítulos de mi serie favorita, cosa que descarté, por supuesto. Ni siquiera el ordenador respondía sin internet. Me quedaba la opción del móvil, gastando datos, pero me entró cierto pánico a que se agotara la batería, porque en ese caso

“**El mundo desarrollado es el más vulnerable en caso de tormenta solar**”

tampoco tendría despertador. Un buen libro es siempre la salida perfecta para casi todo, pero, ay, sin luz no podemos leer si es de noche. ¿Unas velas? Son peligrosas y alumbran tan poco que corres el riesgo de quedarte cegato. Al final, cuando todavía no habían dado las diez, me metí en la cama. Como hacían mis antepasados, como toda la humanidad que nos ha precedido hasta la invención de la electricidad, en cuanto se ponía el sol. Cerrar los ojos y dormir hasta que amanezca y pueda retomarse la actividad. Ya dicen los expertos que el mundo desarrollado es el más vulnerable en caso de producirse una gran tormenta solar. Dependemos de lo eléctrico absolutamente para todo. Ahora también de lo digital. Si esto hubiera ocurrido a una escala mayor que mi casa, la falta de suministro nos impediría llevar a cabo casi todo lo que hacemos a diario de forma mecánica, ni siquiera habría agua corriente. Nuestro trabajo, los bancos, gasolineras, supermercados... la vida retrocedería doscientos años.

LA HEMEROTECA

1974

HACE 50 AÑOS

► No hubo diario por ser domingo.

1999

HACE 25 AÑOS

► El nuevo Estatut condiciona la confecció de llistes al Consell.

► Crítica vecinal por el estado



Portada del diari «Menorca» de dia 10 de febrer de 2023.

de las barriadas de Ciudadella.

► Encerrado en un establo el burro que mordió al niño.

► La delegada del Gobierno ratifica la sanción de 75.000 pesetas a Manuel Lora por la protesta ante Jaume Matas.

► El hospital Verge del Toro reabre el quirófano donde se halló el «aspergillus» tras una profunda revisión.

► Es Mercadal pide la presencia del 061 durante las temporadas.

► Espectacular persecució pa-

ra atrapar a un huidizo cordero.

► Derbi sin ira en los banquillos del Menorca Bàsquet y Bàsquet Inca.

2023

HACE 1 AÑO

► Los radares fijos de la 'general' cazan a 4.000 conductores en un año.

► Los aparatos eléctricos colapsan las 'deixalleries' de Menorca.

► Es Mercadal se lleva la mayor partida de los fondos europeos para el alcantarillado.

► Antoni Gomila, Fundació tutelar Demà: «Los recursos de salud mental de Menorca son muy mejorables».

► La tragedia del pueblo turco con el dolor de la distancia.

► Ciudadella prevé más de 80 actuaciones hasta 2038 en sus instalaciones.

► El Hestia Menorca afronta el mes más exigente de la fase regular.